

DE ROC'S MOETEN NU ECHT OM WILLEN ZE VOLDOEN

Ferdinand van Kampen

↓ [KLIK HIER](#)
volledige
boek

ver
bin
den

De ROC's moeten nu echt om willen ze voldoen aan de veranderende opleidingsvraag. Beroepen veranderen, verdwijnen en ontstaan. Deze dynamische arbeidsmarkt vraagt om mensen die hierin kunnen meebewegen. En het beroepsonderwijs moet hiervoor just-in-time kunnen acteren en snel op inspelen. Dat vraagt om actie!

In de jaren 90 van de vorige eeuw werden de ROC's opgericht om de omvangrijke jeugdwerkloosheid van toen op te lossen. Het zouden Regionale Onderwijs Centra volgens Angelsaksisch model moeten worden, die opereerden in de context van het bedrijfsleven in de regio. De ROC's waren hét instrument om alle groepen deel te laten nemen aan de dynamische arbeidsmarkt. In die tijd waren er echter meer mensen dan banen. Hierdoor kwam dit doel niet tot zijn recht. De ROC's richtten zich vooral op de toetreders op de arbeidsmarkt.

Hoe anders is die context nu! Er zijn meer banen dan mensen om de maatschappelijke vraag te beantwoorden. Beroepen veranderen door automatisering en nieuwe technologieën. De arbeidsmarkt is flexibeler en internationaler geworden. We worden ouder en werken langer door én de westerse wereld is individualistischer geworden. Bovendien daalt de waarde van diploma's snel en staat die niet garant voor actuele kennis en vaardigheden. Belangrijk dus dat werkenden zich blijven ontwikkelen. Want de economie en de verdienkracht van Nederland hangt af van het vermogen om producten en diensten voortdurend te kunnen verbeteren en innoveren. En dus van goed opgeleide mensen.

Waar de systemen van onderwijs, sociale zaken en arbeidsmarkt zich vanuit de eerste industriële revolutie onafhankelijk van elkaar ontwikkelden, moeten we het nu integraal bekijken. De omstandigheden zijn anders, we kunnen niet meer van binnen naar buiten kijken. We zullen van buiten naar binnen moeten kijken naar de integrale noden van de maatschappij.

Kunnen we deze nieuwe uitdagingen aan met de huidige opbouw van het beroepsonderwijs (mbo-hbo-wo)? Past de sturing in het mbo met zijn kwalificatiestructuren en de daaraan verbonden in het toezichtkader van de inspectie vastliggende kwaliteitseisen nog wel? Aan onderwijsvernieuwing wordt al jaren hard gewerkt en de overheid legt veel verantwoordelijkheid bij de docenten, maar lukt het wel om aan alle eisen te blijven voldoen? Moeten we docenten en instellingen niet meer ruimte geven om aan deze opgaven van de vierde industriële revolutie te kunnen voldoen?

DE ROC'S MOETEN NU ECHT OM WILLEN ZE VOLDOEN

Ferdinand van Kampen

↓ [KLIK HIER](#)
volledige
boek

ver
bin
den

EEN NIEUWE OPDRACHT AAN HET MBO

In de regio gebeurt het. Daar dient zich de dynamiek van de arbeidsmarkt aan, dáár is sprake van vergrijzing en krimp. Daar wordt verwacht dat het onderwijs samen met het werkveld waarvoor wordt opgeleid, inspeelt op die vraagstukken. En daar kunnen gemeenten intensief met de beroepsopleiders, het bedrijfsleven en de gemeentelijke diensten samenwerken om een samenhangend systeem voor de ontwikkeling van mensen te bewerkstelligen; een samenhangend Regionaal Ecosysteem.

Het beroepsonderwijs moet zich organisatorisch spiegelen aan de maatschappelijk herkenbare beroepskolommen, waarin zij het opleiden voor haar rekening neemt. Een beroepskolom moet functioneren als een eenheid. De scheidslijnen moeten vervallen en studenten – toetreders, alsook doorstromers – dienen samen te leren. In de beroepspraktijk werken ze immers óók samen en dat samenwerken kunnen ze leren. Multidisciplinaire praktijkopdrachten zijn daar hét middel voor.

De docententeams kunnen dit waarmaken op basis van hun gezamenlijke expertise. Hun opdracht is werken aan het succes van hun studenten. Samen kunnen ze de opdracht voor hun studentengroep aan, want de teams zijn multidisciplinair. Vakinhoudelijk, generiek, studentenbegeleiding en gerichtheid op de arbeidsmarkt; alles is in de teams aanwezig. Het Centrum voor Beroepsonderwijs en Innovatie levert op de terreinen: arbeidsmarkt informatie, programmaontwikkeling, kwaliteit en verantwoording belangrijke ondersteuning aan de onderwijsteams. Zo kunnen de docententeams zich volledig richten op hun programma en hun kerntaken. Alles eromheen wordt voor hen verzorgd en wordt aangeleverd.

Studenten kunnen en willen meer. We moeten hen dus meer uitdagen. Dat kan als het onderwijs flexibeler en meer gericht op de persoonlijke wensen wordt aangeboden. De toekomst van de student wordt centraal gezet en is gebaseerd op zijn talenten en zijn oriëntatie op de uitdagende baan van zijn keuze die tijdens het leren tot stand komt. Hij leert zowel voor een diploma als basis voor een start op de arbeidsmarkt, als voor de baan en de vereisten die daar gelden. Hij leert hoe hij zich kan blijven ontwikkelen, zodat hij steeds beter wordt in zijn baan of kan overstappen naar een andere baan.

Dit vraagt om generieke competenties, waar momenteel in het mbo nog niet aan wordt gewerkt. Deze aanpak zou het mbo in staat stellen om binnen de structuur van het initieel onderwijs volwassenen in hun ontwikkeling te ondersteunen; in hun baan, of van baan naar baan.

MOET HIERVOOR ALLES VERANDEREN?

In de regio gebeurt het. Daar dient zich de dynamiek Een grote stelselwijziging is hiervoor niet nodig. Dit kan bottom-up in gang worden gezet. Het vraagt wel visie vanuit het bestuur van de onderwijsinstellingen om de docententeams te stimuleren hun onderwijs anders - in samenspraak met hun stakeholders - te ontwerpen. Laat OCW en de interne toezichthouders onderwijsinstellingen de ruimte geven dit in de regio daadwerkelijk te doen. Dan kan het beroepsonderwijs écht inspelen op de noden van de maatschappij en de arbeidsmarkt.